

Joosten-Ten Brinke, D. (2024). Voorwoord. In M. Leenknecht, M. Köhlen, S. Kooij, E. Roskam-Pelgrim, & A. Potters (Red.). *Leren van toetsen in het hoger onderwijs* (pp. 6-7). Platform Leren van toetsen.

Colofon

Dit boek is een uitgave van Platform Leren van toetsen – 2024
www.lerenvantoetsen.nl

Redactie: Martijn Leenknecht, Martje Köhlen, Simone Kooij, Els Roskam-Pelgrim & Anne Potters

ISBN: 978-94-6506-093-4

Vormgeving: Het Bureau, Grafisch Lyceum Utrecht
Noa Meijer, Timo de Groot & Luca Vermeer
Druk: Ridderprint, www.ridderprint.nl

Delen, bewerken of voortbouwen op de teksten en materialen uit deze uitgave (het werk) is toegestaan onder de voorwaarden dat de makers van het originele werk worden vermeldt (correcte bronvermelding) en er wordt aangegeven of het werk is veranderd. Het is niet toegestaan de indruk te wekken dat de originele maker instemt met jouw gebruik van het werk of aanpassing ervan. Het werk mag niet worden gebruikt voor commerciële doeleinden. Als je het werk hebt veranderd of je erop voortbouwt, dan moet je het veranderde materiaal verspreiden onder dezelfde licentie.

Voorwoord

Ter gelegenheid van 10 jaar Platform Leren van toetsen verschijnt dit boek. Tien jaar geleden besloten Martijn Leenknecht en Simone Kooij dat het tijd was dat hogescholen wat meer zouden moeten samenwerken op het gebied van leren van toetsen. Begonnen met kleine onderzoeksprojecten in hogescholen, is het platform uitgegroeid tot een omgeving waar het hele hoger onderwijs gebruik van maakt. Maar niet alleen het hoger onderwijs profiteert. Door de open houding van de bedenkers is het platform ook een bron van informatie geworden voor docenten uit het mbo en vo en voor studenten van diverse onderwijskundige opleidingen. In de afgelopen tien jaar is het platform uitgegroeid tot een groot, landelijk netwerk waar docenten, onderwijsadviseurs en onderzoekers kennis met elkaar uitwisselen over de formatieve functie van toetsen. Hoe kunnen we toetsen gebruiken om het leren te stimuleren?

Dit boek bevat een prachtig overzicht van de thema's die de afgelopen 10 jaar op de agenda stonden en nog steeds actueel zijn. Ook is er aandacht voor het conceptualiseren van het begrip 'formatief toetsen'. Deze conceptualisatie is belangrijk om in discussies over implementeren van formatief toetsen of bij het onderzoeken van de werking van formatief toetsen te begrijpen waar we het over hebben. In principe maakt het niet uit welke term we gebruiken, als we in het gesprek maar uitleggen wat we bedoelen en checken of iedereen hetzelfde voor ogen heeft. In de loop van de jaren zien we een verschuiving van de aandacht voor de instrumentele naar de procesmatige kant van formatief toetsen. Beide kanten komen in het platform aan bod. En dat is ook nodig, want goede instrumenten in een zwak uitgewerkt proces of een goed proces met slechte instrumenten leiden niet tot de gewenste leerwinst.

Heel belangrijk is daarnaast de aandacht voor de rol van de studenten bij formatief toetsen. Veel docenten zijn nog op zoek naar effectieve en efficiënte manieren om meer formatief te gaan werken, maar geven aan dat voornamelijk zij 'het zweet op de rug hebben staan' in plaats van de studenten. Vaak lukt het docenten wel om een groot deel van de studenten te activeren, maar is er nog meer aandacht nodig voor de vraag hoe ze studenten meekrijgen die neurodivergent of sociaal-emotioneel, cognitief of motorisch anders zijn dan de gemiddelde student. Hoe zorgen we dat elke student in beeld is en profiteert van onderwijskundige veranderingen? In een tijd waar steeds meer aandacht is voor diversiteit, inclusie en toegankelijkheid is dit een vraagstuk waar het platform de komende tien jaar op verder kan bouwen.

Het is dan ook mooi om te zien dat het platform in de afgelopen jaren het thema 'feedbackcultuur' nadrukkelijk op de agenda heeft gezet. De feedbackcultuur in een organisatie is bepalend voor het al dan niet realiseren van bepaalde doelen. Het gaat daarbij echter niet alleen om de cultuur in de opleiding; ook de cultuur van de student en van diens omgeving en/of vooropleiding spelen een belangrijke rol. Een van de studenten die in opdracht van het platform onderzoek

heeft uitgevoerd, heeft dan ook nadrukkelijk gekeken hoe de feedbackcultuur die in het onderwijs gehanteerd wordt, past bij de feedbackcultuur die een student gewend is.

Dit boek laat zien dat leren van toetsen prominent op de agenda staat van onderwijskundig Nederland. Platform Leren van toetsen is uitgegroeid tot dé plek om informatie te vinden en te delen om de kwaliteit van ons onderwijs te verbeteren. Ik wens het platform nog vele mooie jaren toe, met mooie blogs, inhoudelijke adviezen, een goed gevulde toolbox en goed bezochte en inhoudelijk zeer interessante conferenties.

Desirée Joosten-ten Brinke (Hoogleraar Leren en toetsen, Universiteit Maastricht)

April 2024